

Nr 31.

Av herr **von Heland m. fl.**, om *åsättande av importavgift å fodermedel och oljeväxter.*

Det långvariga kristillståndet inom jordbruksnäringen synes komma att fortsätta, ty någon förbättring i läget har åtminstone icke ännu kunnat skönjas. I stället har krisen ytterligare skärpts på vissa områden, särskilt vad beträffar den animaliska produktionen. Utarmningen av jordbruksbefolkningen har nu dessutom pågått så länge, att varje försämring får betydligt kännbarare verkningar, än vad som var fallet för några år sedan. Behovet av stöd från statens sida åt de beträngda produktionsgrenarna är därför mer framträdande än någonsin.

Åtskilliga åtgärder ha under de senaste åren vidtagits för att mildra verkningarna av krisläget, varav de viktigaste äro minimipriser och inmalningstvång för att trygga avsättningen av inhemsk brödsäd, stödet till sockerbetsodlingen samt mjölkprisregleringen. På grund av det svenska jordbrukets struktur äro åtgärder till främjande av bättre avsättnings- och prisförhållanden för den animaliska produktionen utan gensägelse de viktigaste, då den animaliska produktionens utbyte är avgörande för det allra största flertalet jordbrukares ekonomi. Beräkningen, att 85 procent av jordbrukets sammanlagda produktionsresultat utgöres av animalisk produktion, torde vara ungefärligen riktig, varav framgår, att det är nödvändigt att anvisa medel till prisförbättring för de animaliska produkterna, om det skall bli möjligt att verksamt stödja det stora flertalet jordbrukare i nuvarande brydsamma läge.

Förra riksdagen antog ett förslag till förordning om upptagande av vissa avgifter för åstadkommande av förbättrad organisation vid avsättning av mjölk- och mejeriprodukter. Sedan därefter Svenska mejeriernas riksförening u. p. a. bildats, hemställde denna förening hos Kungl. Maj:t, att förordnande måtte meddelas om upptagande av en s. k. allmän utjämningsavgift av 0.4 öre per liter producerad mjölk inom södra och mellersta Sverige samt Gästrikland och 0.2 öre för Norrland. Statens mjölk nämnd tillstyrkte endast respektive 0.3 och 0.15 öre, varefter Kungl. Maj:t slutligen fastställde avgifterna till högst 0.2 och 0.1 öre per liter.

Med nuvarande exceptionellt låga mjölkpriser hade det varit i hög grad önskvärt, att det utjämningsbidrag, som Svenska mejeriernas riksförening ansett nödvändigt, blivit tillämpat. Då så emellertid icke blivit fallet, synas andra utvägar böra tillgripas för att ställa de nödiga medlen till riksföreningens förfogande, och närmast till hands ligger därvid, enligt vår mening, att ånyo upptaga till behandling det flera gånger framförda förslaget om importavgifter å fodermedel och oljeväxter för att därigenom bereda mjölkproduktionen ökat stöd. Det vanligen framförda skälet emot detta förslag,

att importavgifterna skulle fördyra kraftfodret, kunna vi icke tillmäta någon större betydelse, då fördyringen skulle tjäna som medel att förbättra priset på den färdiga produkten. En av prisstegring å kraftfoder eventuellt föranledd produktionsbegränsning behöver dessutom med nuvarande övermättning å marknaden icke förorsaka betänkligheter. Tvärtom torde det vara fördelaktigt, om en genom särskilt hög kraftfoderförbrukning uppdriven produktion något inskränkes. Importbehovet av äggviterika fodermedel kan för övrigt mycket väl minskas genom utveckling inom landet av beteskultur, baljväxtodling, ensilageberedning o. s. v. En prisstegring på fodermedel skulle dessutom verka stödjande för de jordbrukare, som odla fodersäd.

Grunderna för användningen av importavgifter å fodermedel i prisförbättrande syfte torde icke kräva närmare förklaring, sedan nu Svenska mejeriernas riksförening trätt i verksamhet; medlen böra ställas till denna organisations förfogande att användas på samma sätt som den allmänna utjämningsavgiften.

Importen av fodermedel uppgick åren 1930—1931 till följande kvantiteter (i avrundade tal):

	1930	1931
	T o n	
Oljekakor	138,000	176,000
Annat kreatursfoder	50,000	66,000
Kli	40,000	80,000

Den inhemska tillverkningen av kraftfoder (utom kli) kan beräknas till cirka 100.000 ton per år.

Siffrorna ge vid handen, att en importavgift av exempelvis 2 öre per kilogram för importerat kraftfoder och med hänsyn till foderutbytet häremot svarande avgift för oljevaxter skulle inbringa en summa av 6 å 7 miljoner kronor årligen, som kunde användas till prisförbättrande åtgärder. Under år 1932 ha importsiffrorna för kraftfoder avsevärt sjunkit, men detta kan ju vara en tillfällig, av de säregna valutaförhållandena orsakad företeelse, och även om importen för framtiden skulle komma att hålla sig något lägre, än vad som hittills brukat vara fallet, kan importavgiftssystemet likväl med fördel tillämpas.

Med stöd av det anförda få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att en avgift å 2 kronor per 100 kg pålægges importerade fodermedel och en däremot svarande avgift för importerade oljevaxter att enligt föreskrifter, som Kungl. Maj:t fastställer, överlämnas till Svenska mejeriernas riksförening u. p. a. för att användas till prisförbättrande åtgärder å mjölkproduktionens område.

Stockholm den 18 januari 1933.

Erik von Heland.

Per Gustafsson.

Axel Löfvander.

Per Andersson.

Fr. Julin.

Ernst Svenson.

*Joh. Johansson,
Friggeråker.*